

**RAPORT UZUPEŁNIAJĄCY OPINIĘ Z BADANIA
SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO SPÓŁKI COMARCH S.A.
ZA ROK OBROTOWY 2007**

I. INFORMACJE OGÓLNE

1. Dane identyfikujące badaną jednostkę

Spółka działa pod firmą ComArch S.A. Siedzibą Spółki jest Kraków, al. Jana Pawła II 39A.

Spółka prowadzi działalność w formie spółki akcyjnej, zawiązanej aktem notarialnym w dniu 30 listopada 1994 roku przed notariuszem Marią Kwiecińską-Stybel w Krakowie (Repertorium Nr A 5209/94).

Spółka została zarejestrowana w rejestrze handlowym prowadzonym przez Sąd Rejonowy dla Krakowa Śródmieścia w Krakowie VI Wydział Gospodarczy-Rejestrowy w Krakowie, w dziale B pod numerem RHB 3218, na podstawie postanowienia z dnia 20 grudnia 1994 roku. Aktualnie Spółka jest wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla Krakowa Śródmieścia Wydział XI Gospodarczy Rejestrowy w Krakowie pod numerem KRS 0000057567.

Spółka posiada numer identyfikacji podatkowej NIP: 677-00-65-406 nadany przez Urząd Skarbowy Kraków-Śródmieście w Krakowie w dniu 1 sierpnia 2000 roku.

Urząd statystyczny nadał Spółce w dniu 14 lipca 2000 REGON o numerze: 350527377

Spółka działa na podstawie przepisów Kodeksu Spółek Handlowych.

Spółka działa także na podstawie Zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie Krakowskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

Według statutu Spółki przedmiotem jej działalności jest:

- doradztwo w zakresie sprzętu komputerowego,
- działalność edycyjna w zakresie oprogramowania,
- działalność w zakresie oprogramowania, pozostała,
- przetwarzanie danych,
- działalność związana z bazami danych,
- konserwacja i naprawa maszyn biurowych, księgujących i sprzętu komputerowego,
- działalność związana z informatyką, pozostała,
- sprzedaż hurtowa komputerów, urządzeń peryferyjnych i oprogramowania,
- sprzedaż hurtowa części elektronicznych,
- sprzedaż detaliczna komputerów oraz sprzętu telekomunikacyjnego,
- sprzedaż detaliczna prowadzona przez domy sprzedaży wysyłkowej,

- produkcja komputerów i innych urządzeń do przetwarzania informacji,
- produkcja sprzętu i urządzeń radiowych, telewizyjnych i telekomunikacyjnych,
- produkcja systemów do sterowania procesami przemysłowymi,
- reprodukcja komputerowych nośników informacji,
- telefonia stacjonarna i telegrafia,
- telefonia ruchoma,
- transmisja danych,
- radiokomunikacja,
- działalność telekomunikacyjna pozostała,
- prace badawczo – rozwojowe w dziedzinie nauk technicznych,
- prace badawczo – rozwojowe w dziedzinie nauk matematyczno – fizycznych i astronomii,
- leasing finansowy,
- wynajem maszyn, urządzeń biurowych i sprzętu komputerowego,
- wynajem nieruchomości na własny rachunek,
- kupno i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek,
- pośrednictwo w obrocie nieruchomościami,
- kształcenie ustawiczne dorosłych i pozostałe formy kształcenia,
- transport drogowy towarów pojazdami mechanicznymi,
- magazynowanie i przechowywanie towarów w pozostałych składowiskach.

W badanym okresie Spółka prowadziła działalność w zakresie działalności informatycznej.

Kapitał zakładowy Spółki według stanu na dzień 31 grudnia 2007 roku wynosił 7.960.596,00 zł i dzielił się na 6.193.396 akcji zwykłych o wartości nominalnej 1 zł każda oraz 1.767.200 akcji uprzywilejowanych co do głosu 5:1, o wartości nominalnej 1,00 zł każda. Według stanu na dzień 31 grudnia 2007 roku wśród akcjonariuszy Spółki posiadających pośrednio lub bezpośrednio poprzez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy ComArch S.A. znajdowali się:

- małżeństwo E. i J. Filipiak – 42,85% w kapitale zakładowym Spółki (69,15% głosów na WZA),
- klienci BZ WBK AIB Asset Management S.A. - 27,02% w kapitale zakładowym Spółki (14,35% głosów na WZA).

W roku obrotowym wystąpiły następujące zmiany w kapitale zakładowym Spółki:

- 12 lutego 2007 roku Rada Nadzorcza podjęła uchwałę w sprawie realizacji programu opcji menedżerskiej przysługującej członkom Zarządu ComArch S.A. oraz pracownikom kluczowym Spółki w ramach programu określonego Uchwałą Nr 51 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki z dnia 30 czerwca 2005 roku. W ramach programu w roku 2007 wyemitowano 441.826 akcji zwykłych na okaziciela serii I2 o wartości 1 zł każda i po cenie emisyjnej 1 zł każda.

Po dniu bilansowym nie nastąpiły żadne zmiany w kapitale zakładowym Spółki.

Kapitał własny Spółki według stanu na dzień 31 grudnia 2007 roku wynosi 264.948 tys. zł.

Rokiem obrotowym Spółki jest rok kalendarzowy.

Spółka posiada następujące podmioty powiązane:

– ComArch, Inc.	-	podmiot zależny w 100 %,
– ComArch Software AG	-	podmiot zależny w 100 %,
– ComArch Middle East FZ-LCC	-	podmiot zależny w 100 %,
– ComArch s.r.o	-	podmiot zależny w 100 %,
– ComArch Sp. z o.o.	-	podmiot zależny w 100 %,
– ComArch Panama, Inc.	-	podmiot zależny II stopnia w 100%,
– UAB ComArch	-	podmiot zależny w 100 %,
– OOO ComArch	-	podmiot zależny w 100 %,
– CA Services S.A.	-	podmiot zależny w 99,90 %,
– MKS Cracovia SSA	-	podmiot zależny w 49,15 %,
– Fidletronik-ComArch Sp. z o.o.	-	podmiot stowarzyszony w 50 %,
– Comarch Software S.A.R.L	-	podmiot zależny II stopnia w 100%,
– Comarch Management Sp. z o.o.	-	podmiot zależny w 100 %,
– Comarch Management Sp. z o.o. SKA	-	podmiot zależny II stopnia w 100%,
– Comarch Corporate Finance FIZ	-	podmiot zależny w 100 %.

W skład Zarządu Spółki na dzień wydania opinii wchodził:

– Janusz Filipiak	-	Prezes Zarządu,
– Piotr Reichert	-	Wiceprezes Zarządu,
– Paweł Prokop	-	Wiceprezes Zarządu,
– Marcin Warwas	-	Wiceprezes Zarządu,
– Zbigniew Rymarczyk	-	Wiceprezes Zarządu,
– Piotr Piątosza	-	Wiceprezes Zarządu.

W badanym okresie wystąpiły następujące zmiany w składzie Zarządu Spółki:

- w dniu 19 października 2007 roku Pan Rafał Chwast, pełniący funkcję Wiceprezesa Zarządu ComArch S.A., złożył rezygnację z pełnionej funkcji Wiceprezesa Zarządu Spółki, przestał pełnić tę funkcję z dniem 31 grudnia 2007 roku,
- Paweł Przewięźlikowski w dniu 6 czerwca 2007 roku złożył rezygnację z ubiegania się o wybór na kolejną kadencję w ramach pełnionej funkcji Wiceprezesa Zarządu ComArch S.A.,
- Uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy z 29 czerwca 2007 roku na Wiceprezesa Zarządu został powołany Marcin Warwas,
- Uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy z 29 czerwca 2007 roku na Wiceprezesa Zarządu został powołany Piotr Reichert.

2. Informacje o sprawozdaniu finansowym za poprzedni rok obrotowy

Działalność Spółki w 2006 roku zamknęła się zyskiem netto w wysokości 42.463 tys. zł. Sprawozdanie finansowe Spółki za rok obrotowy 2006 podlegało badaniu przez biegłego rewidenta. Badanie zostało przeprowadzone przez podmiot uprawniony Deloitte Audyt Sp. z o.o. Biegły rewident wydał o tym sprawozdaniu w dniu 4 kwietnia 2007 roku opinię bez zastrzeżeń.

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy zatwierdzające sprawozdanie finansowe za rok obrotowy 2006 odbyło się w dniu 29 czerwca 2007 roku. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy postanowiło o przekazaniu zysku netto za rok 2006 w całości na kapitał zapasowy.

Sprawozdanie finansowe za rok obrotowy 2006 zostało zgodnie z przepisami prawa złożone w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 2 lipca 2007 roku i złożone do opublikowania w Monitorze Polskim B w dniu 4 lipca 2007 roku. Sprawozdanie to zostało opublikowane w Monitorze Polskim B nr 2068 w dniu 3 grudnia 2007 roku.

3. Dane identyfikujące podmiot uprawniony oraz biegłego rewidenta przeprowadzającego w jego imieniu badanie

Badanie sprawozdania finansowego zostało przeprowadzone na podstawie umowy z dnia 17 lipca 2006 roku, zawartej pomiędzy ComArch S.A. a firmą Deloitte Audyt Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, ul. Piękna 18, wpisaną na prowadzoną przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod nr 73. W imieniu podmiotu uprawnionego badanie sprawozdania finansowego zostało przeprowadzone pod nadzorem biegłego rewidenta Radosława Kuboszka (nr ewidencyjny 90029/6847) w siedzibie Spółki w dniach od 3 marca do 21 marca 2008 roku oraz poza siedzibą Spółki do dnia 3 kwietnia 2008 roku.

Wyboru podmiotu uprawnionego dokonała Rada Nadzorcza uchwałą z dnia 19 czerwca 2006 roku, na podstawie upoważnienia zawartego w art. 19 ust.2 statutu Spółki.

Deloitte Audyt Sp. z o.o. oraz biegły rewident Radosław Kuboszek potwierdzają, iż są uprawnieni do badania sprawozdań finansowych oraz spełniają warunki określone w art. 66 ust. 2 i 3 ustawy o rachunkowości, do wyrażenia bezstronnej i niezależnej opinii o sprawozdaniu finansowym Spółki ComArch S.A.

4. Dostępność danych i oświadczenia kierownictwa jednostki

Nie wystąpiły ograniczenia zakresu naszego badania.

Podmiotowi uprawnionemu i biegłemu rewidentowi w trakcie badania udostępniono wszystkie żądane dokumenty i dane, jak również udzielono wyczerpujących informacji i wyjaśnień, co między innymi zostało potwierdzone pisemnym oświadczeniem Zarządu Spółki z dnia 3 kwietnia 2008 roku.

5. Sytuacja majątkowa i finansowa Spółki

Poniżej zaprezentowane są podstawowe wielkości z rachunku zysków i strat oraz wskaźniki finansowe opisujące wynik finansowy Spółki, jej sytuację finansową i majątkową w porównaniu do analogicznych wielkości za lata ubiegłe.

<u>Podstawowe wielkości z rachunku zysków i strat</u> <u>(w tys. zł)</u>	<u>2007</u>	<u>2006</u>	<u>2005</u>
Przychody ze sprzedaży	530.326	461.808	425.223
Koszty działalności operacyjnej	474.178	410.233	387.695
Pozostałe przychody operacyjne	599	418	1.330
Pozostałe koszty operacyjne	22.425	10.340	4.293
Przychody finansowe	2.239	9.512	1.807
Koszty finansowe	9.039	4.949	6.287
Zysk (strata) na zdarzeniach nadzwyczajnych	-	-	-
Podatek dochodowy	1.699	3.753	997
Zysk (strata) netto	25.823	42.463	29.088
	<u>2007</u>	<u>2006</u>	<u>2005</u>
<u>Wskaźniki rentowności</u>			
- rentowność sprzedaży	5%	10%	7%
- rentowność sprzedaży netto	5%	9%	7%
- rentowność netto kapitału własnego	10%	22%	23%
<u>Wskaźniki efektywności</u>			
- wskaźnik rotacji majątku	1,05	1,08	1,30
- wskaźnik rotacji należności w dniach	107	94	71
- wskaźnik rotacji zobowiązań w dniach	54	56	44
- wskaźnik rotacji zapasów w dniach	20	20	19
<u>Płynność/Kapitał obrotowy netto</u>			
- stopa zadłużenia	48%	44%	52%
- stopień pokrycia majątku kapitałem własnym	52%	56%	48%
- kapitał obrotowy netto (w tys. zł)	168.783	147.521	88.033
- wskaźnik płynności	2,54	2,5	1,87
- wskaźnik podwyższonej płynności	2,24	2,35	1,62

Analiza powyższych wielkości i wskaźników wskazuje na wystąpienie w roku 2007 następujących tendencji:

- spadek rentowności sprzedaży,
- wydłużenie okresu rotacji należności, skrócenie okresu rotacji zobowiązań oraz brak zmian w okresie rotacji zapasów,
- spadek pokrycia majątku kapitałem własnym,
- wzrost stopy zadłużenia,
- przyrost kapitału obrotowego Spółki oraz utrzymanie wskaźników płynności na poziomie zbliżonym do roku poprzedniego.

II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE

1. Ocena systemu rachunkowości

System rachunkowości

Spółka posiada aktualną dokumentację opisującą przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości, w szczególności dotyczącą: określenia roku obrotowego i wchodzących w jej skład okresów sprawozdawczych, metod wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego, sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych, systemu ochrony danych i ich zbiorów. Dokumentacja polityki rachunkowości została opracowana zgodnie z ustawą o rachunkowości a podstawowe zasady wyceny aktywów i pasywów oraz pomiaru wyniku finansowego zostały przedstawione we wstępie do sprawozdania finansowego.

W Spółce stosowany jest komputerowy system ewidencji księgowej Egeria, w którym dokonywane są księgowania wszystkich zdarzeń gospodarczych. System Egeria posiada zabezpieczenia hasłowe przed dostępem osób nieuprawnionych oraz funkcyjne ograniczenia dostępu. Opis systemu informatycznego spełnia wymogi art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. c) ustawy.

Bilans otwarcia wynika z zatwierdzonego sprawozdania finansowego za poprzedni rok obrotowy i został on prawidłowo wprowadzony do ksiąg rachunkowych badanego okresu.

W części przez nas zbadanej udokumentowanie operacji gospodarczych, księgi rachunkowe oraz powiązanie zapisów księgowych z dokumentami i sprawozdaniem finansowym spełniają wymogi rozdziału 2 ustawy.

Księgi rachunkowe, dowody księgowe, dokumentacja przyjętego sposobu prowadzenia rachunkowości oraz zatwierdzone sprawozdania finansowe Spółki są przechowywane zgodnie z rozdziałem 8 ustawy o rachunkowości.

Spółka przeprowadziła inwentaryzację aktywów i pasywów w zakresie oraz w terminach i z częstotliwością wymaganą przez ustawę o rachunkowości. Różnice inwentaryzacyjne ujęto i rozliczono w księgach badanego okresu.

2. Informacje na temat badanego sprawozdania finansowego

Badane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone na dzień 31 grudnia 2007 roku i obejmuje:

- wprowadzenie do sprawozdania finansowego,
- bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2007 roku, który po stronie aktywów i pasywów wykazuje sumę 506.314 tys. zł,
- rachunek zysków i strat za okres od 1 stycznia 2007 roku do 31 grudnia 2007 roku wykazujący zysk netto w kwocie 25.823 tys. zł,
- zestawienie zmian w kapitale własnym za okres od 1 stycznia 2007 roku do 31 grudnia 2007 roku wykazujące zwiększenie kapitału własnego w kwocie 26.257 tys. zł,
- rachunek przepływów pieniężnych za okres od 1 stycznia 2007 roku do 31 grudnia 2007 roku wykazujący zwiększenie stanu środków pieniężnych w kwocie 178 tys. zł,
- dodatkowe informacje i objaśnienia.

Struktura aktywów i pasywów oraz pozycji kształtujących wynik finansowy została przedstawiona w sprawozdaniu finansowym.

3. Informacje o wybranych, istotnych pozycjach sprawozdania finansowego

Rzeczowe aktywa trwałe

Na pozycję rzeczowych aktywów trwałych w Spółce składają się:

- środki trwałe w kwocie 153.008 tys. zł,
- środki trwałe w budowie w kwocie 32.351 tys. zł,
- zaliczki na środki trwałe w budowie w kwocie 26 tys. zł.

Noty dodatkowych objaśnień i informacji do sprawozdania finansowego prawidłowo opisują zmiany stanu środków trwałych oraz środków trwałych w budowie, łącznie z ujawnieniem ewentualnych odpisów aktualizujących powyższe składniki majątkowe.

Inwestycje długoterminowe

Do pozycji inwestycji długoterminowych w Spółce zaliczono:

- udziały i akcje w jednostkach zależnych w kwocie 28.314 tys. zł,
- pożyczki udzielone jednostkom zależnym 5.439 tys. zł,
- inne papiery wartościowe w jednostkach zależnych 1.060 tys. zł,
- inne długoterminowe aktywa finansowe, tj. odsetki od udzielonych pożyczek 1.127 tys. zł.

Noty dodatkowych objaśnień i informacji do sprawozdania finansowego prawidłowo opisują zmiany inwestycji w trakcie roku obrotowego.

Struktura zapasów

Struktura zapasów została prawidłowo przedstawiona w nocie objaśniającej tę pozycję bilansu.

Struktura należności

Struktura wiekowa należności handlowych została prawidłowo przedstawiona w nocie objaśniającej tę pozycję bilansu. W zbadanej przez nas próbie należności przedawnione lub umorzone nie wystąpiły.

Zobowiązania

Struktura czasowa i rodzajowa zobowiązań według okresu spłaty została prawidłowo przedstawiona w nocie objaśniającej tę pozycję bilansu.

Największe wartości wśród zobowiązań Spółki stanowią:

- kredyty i pożyczki długoterminowe w kwocie 77.739 tys. zł,
- kredyty i pożyczki krótkoterminowe w kwocie 4.740 tys. zł,
- zobowiązania z tytułu dostaw i usług w kwocie 76.766 tys. zł.

Specyfikację zaciągniętych kredytów wraz z opisem ich zabezpieczeń ujawniono w notach dodatkowych objaśnień i informacji do sprawozdania finansowego. Część kredytów długoterminowych, których spłata przypada w 2007 roku oraz naliczone a niezapłacone odsetki zostały wykazane w sprawozdaniu finansowym jako zobowiązania krótkoterminowe. Zobowiązania przedawnione lub umorzone w zbadanej przez nas próbie nie wystąpiły.

Rozliczenia międzyokresowe i rezerwy na zobowiązania

Noty objaśniające czynne i bierne rozliczenia międzyokresowe oraz rezerwy na zobowiązania w sposób prawidłowy opisują ich strukturę.

Koszty i przychody rozliczane w czasie prawidłowo zakwalifikowano w stosunku do badanego okresu obrotowego.

Rezerwy na zobowiązania ustalono w wiarygodnie oszacowanych kwotach.

Pozycje ujęto kompletnie i prawidłowo w istotnych aspektach w odniesieniu do całości sprawozdania finansowego.

4. Kompletność i poprawność sporządzenia wprowadzenia do sprawozdania finansowego, dodatkowych informacji i objaśnień oraz sprawozdania z działalności jednostki

Wprowadzenie do sprawozdania finansowego zawiera wszystkie informacje wymagane załącznikiem nr 1 do ustawy o rachunkowości. Spółka potwierdziła zasadność zastosowania zasady kontynuacji działalności przy sporządzaniu sprawozdania finansowego. Zasady wyceny aktywów i pasywów, pomiaru wyniku finansowego oraz sposobu sporządzenia sprawozdania finansowego zostały prawidłowo i kompletnie opisane w tym wprowadzeniu.

Spółka sporządziła dodatkowe informacje i objaśnienia w postaci not tabelarycznych do poszczególnych pozycji bilansu i rachunku zysków i strat oraz opisów słownych.

Noty objaśniające do pozycji: rzeczowe aktywa trwałe, wartości niematerialne i prawne, inwestycje, zobowiązania i rezerwy prawidłowo przedstawiają zwiększenia i zmniejszenia oraz tytuły tych zmian w ciągu roku obrotowego. Dla poszczególnych aktywów wykazanych w bilansie przedstawiono możliwość dysponowania nimi z uwagi na zabezpieczenia poczynione na rzecz wierzycieli.

Dodatkowe informacje i objaśnienia do sprawozdania finansowego w sposób prawidłowy i kompletny opisują pozycje sprawozdawcze oraz jasno prezentują pozostałe informacje zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 18 października 2005 roku w sprawie zakresu informacji wykazywanych w sprawozdaniach finansowych i skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych, wymaganych w prospekcie emisyjnym dla emitentów z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, dla których właściwe są polskie zasady rachunkowości (Dz. U. Nr 209 poz. 1743) oraz w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 19 października 2005 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych (Dz. U. Nr 209 poz. 1744).

Zarząd sporządził i załączył do sprawozdania finansowego sprawozdanie z działalności Spółki w roku obrotowym 2007. Sprawozdanie z działalności zawiera informacje wymagane art. 49 ust. 2 ustawy o rachunkowości oraz rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 19 października 2005 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych. Dokonałmy sprawdzenia tego sprawozdania w zakresie ujawnionych w nim tych informacji, dla których bezpośrednim źródłem jest zbadane sprawozdanie finansowe.

Oświadczenia Zarządu

Deloitte Audyt Sp. z o.o. oraz biegły rewident otrzymali od Zarządu Spółki pisemne oświadczenie, w którym Zarząd stwierdził, iż Spółka przestrzegała przepisów prawa.

.....
Radosław Kuboszek
Biegły rewident
nr ewid. 90029/6847

.....
osoby reprezentujące podmiot

.....
podmiot uprawniony do badania
sprawozdań finansowych wpisany
na listę podmiotów uprawnionych
pod nr ewidencyjnym 73
prowadzoną przez KRBR

Warszawa, 3 kwietnia 2008 roku